

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske Slovence.
PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Čena Novin na leto je vsakomur na njegov naslov 8 K.
Škúpane 1 deset več 6 K.

Naročniki k Novinam brezplačno dobijo vsaki mesec
„Marijina List“ in na koncu leta „Kalendar Sveta Jezuševoga.“

Čena enega dreha je doma 10 flerov.

VREDNIK:

KLEKL JOŽEF

pleb. v Dolencih, NAGYDOLÁNY, Vasmegeye.

K temu se more pošilati naročnine in val doplati, ne
pa v tiskarno ali v Crenšovos.

Lastnik i izdajatelj Novin i Marijinoga
Lista je Klekl Jožef vp. pleb. v Cren-
šovcih, Cserföld, Zalamegye.

Sveta vojska.

Vidili smo že, kaj je navadno preklinjanje, kaj je bogokletstvo, pa tudi kakši greh in kakša norost je preklinjati. Zdaj pa pogledjmo, kaj nam pravijo sv. Pismo in Cerkevni Očetje od te grehote. Oboji zvekega govorijo od bogokletstva.

V Starom Zakonu čemo:

„Ki de preklinjao ime bože, naj ga smrt zadene.“ (Levit. 24, 16).

„Vsi, ki bodo preklinjali, do na smrt obsojeni.“ (Tob. 13, 16).

„Odpelaj preklinjevalca iz mesta, pa vsi, ki so ga čuli preklinjati, naj položijo svoje roke na njegovo glavo in naj ga vsi kamenjujejo.“ (Levit. 24, 14).

Takše pošlave je dao Bog sam Izraelskomi ljudstvu proti preklinjavcom. Pri nas tudi so postavle (törvényi) štere pravijo, ka ki preklinja pride v vozo ali plača. Škoda pa, da je to samo na paperi.

V novom Zakonu sv. Pisma čemo:

„Mimoidoči pa so ga preklinjali in majali z glavami rekoč: Aha, ki podiraš boži tempel in ga v treh dneh znova zozidaš, pomagaj sam sebi! Či si Sin boži, stopi s križa!“ (Mat. 27, 39). Tak so pravili trdokorni židovje, gda so vidli Jezusa na križ pribitoga. Kak strašno preklinjanje, ne istina? Pa, jeli se ešče dnesden ne godi tak? Edni preklinjajo z navade in gdašte, drugi pa samo či se njim kakša nesreča zgodi, ravno gda bi najbolje potrebovali božo pomoč, si s preklinjanjem nakaplejo srd boži. Nesreča prej vči moliti. Da bi nas li, ne pa preklinjati! Bog že štiri leta strašno teži svojo roko na nas, naj bi vendar spoznali, ka je On jedini gospod nad vsemi in ka smo strašno deleč zablodili. Zato ne mrmra-
ti proti Bogi, nego moliti moremo kak prerek Jeremija: „Božemi smilenji se

mamo zahvaliti, či smo ešče ne na nikoj spravleni.“ (Threa. 3, 22.)

Cerkveni Očetje nam od bogokletstva etak govorijo:

„Preklinjevalec si zamaža dušo odrešeno krvjov Kristuša, zato greši proti Kristušovej krvi; on si celo vmori svojo dušo. Ludje samoga Boga in svojega Gospoda vsaki den preklinjajo, ar so čemerni, gdakoli Bog v svojoj skrivnoj modrosti včini kaj proti njihovcj voli. Židovje so z remenjcm bičali Kristusa, krivični kršćeniki ga pa bičajo s preklinjanjom.“ (Sv. Aug.)

„Ki dela greh, pretomi božo zapoved, nego ki preklinja Boga samoga, včini brezbožnost.“ (Sv. Bazilij).

„Kolikokrat ludje preklinjajo, tolikokrat v Boga kamenje mečejo.“ (Sv. Bonav.)

„So ludje, ki či jim vse po sreči ide hvalijo Boga, či se jim pa koj protivnoga zgodi ga preklinjajo.“ (Kard. Hugo).

„Kak tisti ki pošteno živejo radi Boga hvalijo, tak tisti ki grešno živejo ga radi preklinjajo. Nikaj tak ne razsrdi Boga kak či što njegovo ime preklinja.“ (Sv. J. Zlat.)

„Jaj preklinjevalci, ar se njemi jezik zaveže in kak de odgovarjao Sodiniki?“ (Sv. Nilo).

„Ki v kakšoj nesreči tū na zemli preklinja Boga, si k tem zemelskim nesrečam nakaple peklenške“ (Peter Blez.)

„Preklinjevalec bi rad Boga vmoro, da pa toga ne more včiniti, ga rani z jezikom“ (Sv. Teod.)

Poganski modrijani so ne poznali pravoga Boga nego so molili napravlene bolvane ali malike, pa itak slavni Plato piše: „Či što kajkoli nespodobnoga pove proti Bogi, naj ga sodniki ostro pokaštigajo.“

Naši slovenski vojaki so že skoro

po celoj Europi raztepeni, živejo med tujimi narodi, vidiji in čujejo dosta dobrega pa tudi dosta slaboga. Po vojni, štera pa ednok itak mine, pridejo domo naši možki in dečki. Človeka se rado prime dobro, dosta raj pa slabo. Z sebov prinesejo, ka so se navčili. Daj Bog, da bi kak največ dobrega prinesli, bojati se nam pa trbe, da prinesejo dosta slaboga, lagoonja, n. pr. razvūzdanje, lumpanje, nemarnost pa tudi preklinjanje.

Dragi vojaki! Či lubite Boga, svojo sveto vero, či lubite svoj dragi slovenhi narod in vse svoje domače, ne razširjajte dragi tujih navad, posebno preklinjanje. To bi bile strašna nesreča za vašo dečo in za cela pokolenja našega naroda.

Čujmo kaj nam pravi sv. Pavel: „Zdaj pa vržite vkrej tudi preklinjanje, grde guče iz vaših vūst.“ (Kol. 3, 8).

R. J.

Bojna.

Med So'ssons i Reims so nemci spraznili svoje postojanke. To se je zgodilo v noči od 26. do 27. julija. Lani so nemci tudi nazaj šli v tak zvane Siegfried postojanke. Med francozami je veliko veselje. Nemci pravijo, da je to veselje ešče rano.

30. jul. Francozi novo obrambo linijo pri Fere en Tardenois napadajo. Nemški časniki pišejo, da je mogoče, da Nemci do dalje nazaj šli. Hindenburg je že večkrat to včino. Taljanski časnik „Secolo“ piše, da ententa se pripravlja, da na zahodnom bojišči prisili odločitev. Velikanske mase čet vkūp potegnejo več mestih na fronti. Angluški lord Courson pravi, da vse vūpanje nemcov je v vodo spadnolo. Vu prvih vūrah so več zgūbili v vovlenih, zanjenih i mrtvih, kak bi si kda mislili. Mi — angluši — sedem mili-

jonov vojakov mam. Ešče bi rano bilo, je pravo, od zmage gučati, nego kde so prvle čarni oblacke bili, tam zdaj sunce sija. — Vu Kijevi — na Ukrajnskom — so na cesti na oberstgenerala Eichorn i na stotnika von Pressler bombo vrgli. Obadva sta mrla. — Vu atentati rusko roko vidijo. — 22. julija sa je 10 angluških letal grozoviteu napad včinolo proti špitalom med Braisne i Fismes. Vu petih minutah so deset bomb vrgli. 30 lühih je mrlo, 70 jih ranjeno. — Edna bomba je morila prednjega doktora med operacijov, ednami francuškomi doktoru je pa obedve nogi razčesala.

31. jul. Francozi napadajo. Francoški vojni minister je objevo, da je mogoče, da ečše v zimi stala bođe bojna. — Angluške i francoške čete so pozajele Petropavlovsk. Kitajske čete prek Čite proti zahodi idejo. — Nemški casar se je k lüdstvi obrno govoreči: Či mi od mira gučimo, od sovražnikov za odgovor glas odürjavanja i spota čüjemo. Moremo nadaljavati bojno, ar sovražniki ešče itak ščejo deliti Nemčijo.

1. aug. Na zahodnom bojišči bitje. Hindenburg je tiho, velki dogodki se pripravljajo. — 2. Aug. Naši v Albaniji napadajo. Ententa si dosta premissljava, zakaj so nemci nazaj šli na zahoduom bojišči. Francozi so na 40 km. šürkrom fronti samo nisternih sto nemcov zgrabili. Štukov so pa nika ne dobili, nemci so s sebov vlekli.

Dom i svet. — Glási.

Z strelnih jarkov Vojaška.

16. VII. 1918.

Nesrečni smo soldacije mi,
Sovražnik se na nas jezi.
A domi naši daleč so,
Kde stariši nam bivajo.

Po bregaj vlačimo se mi,
Do koža naša se cedi.
Doma pa starši ječijo,
Ar za sine se bojijo.

Füčka granata, kde smo mi,
Pükšena krugla nanč ne spi.
Za pisma mati skrbijo,
Da deleč sini pošlejo.

Z veseljom štemo pisma mi,
Ar vsak' za njimi krepni.
Starši se s tem tolažijo,
Da v pismi nas pozdravljajo.

Al' sovražnik naš nemili,
Žitek naš končati sili.
Svinčene krugle nam dajo,
Se sini v krvi vtoplajo.

Stariši so žalostni bili,
Ka pismo črno so prešteli.
K Bogi gori zdihavlejo,
Da k njemi sina spravijo.

Končamo tak soldacije vsi,
Kar zemlja naša nas rodi.
Če Bog se nas ne usmili,
In' nam ne pomaga v sili.

O, daj Jezuš prelübljeni,
Konec vojni grozovitni.
Z vero živo mi končamo
In' vsem roke vam podamo.

Slavko poročnik.

Vadlúvanje imetka, dohodka i vojnoga dobička. Pod imetkom se razmi vse negibajoče imanje, živi i mrtev inventar, kak živina, mašini i. t. d., posojilo, penezi vu šparkasi, akcije. Lajstre se dobijo pri veškem poglavarstvi. Lajstre prek da veškomi poglavarstvi. Ki do določenoga časa ne vadlúje svoj imetek, plača 1% odložene porcije, či pa na opominanje finančnoga ravnitelja tüdi ne vadlúje, plača 4%. Vadlúvali bodo oni, kem imetek je od 50 jezer koron više vreden ali šterim dohodki so leta 1917. od 10 jezer koron više segali. Vadlúvati morejo do 15. sept. 1918. Oni, šterim imetek — njiva, gošča je ne više od 100 jezer koron, na leto 1918. bodo ešče oslobojeni od vadlúvanja, nego plačati do zato mogli. Šteri že na leto 1917. morejo plačati porcijo od imetka, do 31. aug. morejo prošnjo dati k finančnomi ravnitelstvu, da se njim porcija na leto 1918. popravi.

Od žganja. Samo slive, vinske drože i grozdjove tropine je slobodno žgati. Finančni minister opomina centralne žganjarije, da so dužne imenüvano blágo prek vzeti, foringo plačati. Žganjarije so dužne eden del žganice pridelovalcom na domači nüc nazaj dati. Dužne so vu svojoj okrajini lüdem na glas dati, kelko žganice i po kakšoj ceni dajo nazaj. — Tak znamo, da ešče več mestih so žganjarije ne gotove. Rane slive se že zorijo. Ka mo ž njimi delati? Do drugoga leta mo je v bečkaj meli, kak lanske jabočne tropine? Štromak človek se ne ve nikam ne obrnoti. Kda poslance postavljamo, te nam vsaki v roke sega. Pitam vas zdaj ob toj priliki — daleč od vse politike — jeli ste vašega poslanca vidili od tistoga mao, ka ste ga postavili? Je li vi ste ga postavili, naj na državnom spravišči na vašo dobro postave spravla, zakaj ne pride med vas, da bi vam povedo, ka je včino i bi vaše tožbe gori vžeo.

Za tiste, ki podporo davajo na M. List i Novine, se vsako leto 12 sv. meš služi. Sv. meše so plačane že lani v Celji pri misijonarah na deset let naprej.

Lakota v Dalmaciji. „Slovenec“ piše: V Zadru in okolici prebivalstvo že davno ne dobiva kruha. Na mesto tega so davali po nekoliko dek kukurce. Zdaj za Dalmatinče niti tega nemajo več, marveč davajo ljudem po 10 dek ovsa na den.

Vdobljeni so penezi por. Vereš Viktor 10 k. Na klošter: Sapač Terezija N. Purkla Štajersko 20 k.

Grah. Kelko se graha niha na domači posel, odredi mali župan (alispán). Grah, šteri više ostane, se do 31. okt. more zglasiti pri komišijo, štera prek jemle silje. Pridelovalec do 30. sept. vu vesi slobodno odava grah.

Gal Jožef je dobo velko srebrno svetinjo.

V salozijanske zavode se samo do 20. aug. sprejmejo dijaki.

Dühovne vaje se začnejo 2. sept. v Celji. Vsaka ženska naj prosi pri obmejnih žandarrah v Soboti (határrendőrseg) svedočanstvo, ka de smela strošek, na pet dni z sebov vzeti, da je v Celji nikaj ne za kúpiti, pa tüdi za volo neprilike, ka bi se vam strošek kjer popoti ne vkraj jemav.

Nesreča se je zgodila vu američkoj rüdi — Carlton — Vože se je vtrgnolo, košara je vu globočino 1000 metrov spadnola, 21 europejskih delavcov je žitek zgübil.

Krpljive so pod zapor vzete. Maximal cena sühih krpljiv 35 kor. meterski cent. Semen 100 kor.

Na vojni dobiček ščejo dačo (porcijo) do 60% navržti.

Cena sena 30 k, slame 20 k, naselce 12 k, kukuršča 14 k meterski cent.

Ceno krumpičov so podignoli 5 kor.

Dva brezmesniva dneva sta određeniva: torek i petek.

Čmelak i rudeča detelca. Pravijo, da prah rudeče detelce svoj cvet ne more rodnoga včiniti, more priti prah drugoga cveta. Kda je cvet rudeče detelce, liki cev, veter ne more notri nesti prah. Kosmati čmelaki prek vzemejo to delo. Prah se zgrabi na njihovo kosmato telo, kda na drugi cvet priletijo, prinešeni prah rodno včini cvet. Preseljenci vu Neu-Seeland so meli bogato čvetečo rudečo detelco, nego semena so ne dobili, dokeč se si čmelake tüdi ta ne preselili. Zato pa poštüjte čmelake, sami ne vete, kak velki pomočnik vam je ou.

Pošta. Žitničar (?) Pišete mi od dva fotografista, šteriva lüdstvo norita. — Vaso pritožbo, posebno pa drugo od siromaške kuče ne morem objaviti. Či bi stoj tožo, bi jas odgovoren bio, Vas bi pa nišče ne naišeo. Brezi svedokov — štere i jas poznam — podpisane pritožbe od sega mao ta lüčim.